

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/160/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122205370
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:3122205370.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov Mgr. Silvie Tisovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, obe v konaní zastúpené: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov - matka: D. E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, G., zastúpená splnomocneným zástupcom: Advokátska kancelária JUDr. Marek Doktor, s. r. o., so sídlom Legionárska 7735/31B, Trenčín, IČO: 52 536 891 a otec: D. H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. X, G., zastúpený splnomocneným zástupcom: JUDr. Martin BARTKO - JUDr. Silvia BARTKOVÁ, advokátska kancelária, so sídlom Piaristická 6667, Trenčín, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 26P/130/2022-552 zo dňa 14. augusta 2024, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výrokoch III., IV., V. a VII. v časti ktorým návrhy matky na zverenie maloletej A. do jej osobnej starostlivosti, do striedavej osobnej starostlivosti obdivoch rodičov zamietol, p o t v r d z u j e .

Vo výrokoch VI., VII. v časti, ktorým návrh matky na úpravu jej styku s maloletou A. zamietol a výrokoch VIII., IX. a X. rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v e c v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ō v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trenčín, ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“), rozsudkom č. k. 26P/130/2022-552 zo dňa 14. 08. 2024 rozhodol tak, že:

I. Schvaľuje sa rodičovská dohoda ohľadne maloletej C. tohto znenia:

Maloletá C. sa zveruje do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorí sú oprávnení počas výkonu tejto starostlivosti zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok.

Striedavá osobná starostlivosť o maloletú C. sa bude realizovať tak, že maloletá C. bude v osobnej starostlivosti otca od piatka párneho kalendárneho týždňa od 16:00 hod. do nasledujúceho piatka nepárneho kalendárneho týždňa do 16:00 hod. a v osobnej starostlivosti matky bude maloletá C. od piatka nepárneho kalendárneho týždňa od 16:00 hod. do nasledujúceho piatka párneho kalendárneho týždňa do 16:00 hod. s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku súdu o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Rodič, ktorému končí výkon osobnej starostlivosti o maloletú C., odovzdá maloletú do osobnej starostlivosti druhého rodiča v mieste svojho bydliska.

Počas výkonu striedavej osobnej starostlivosti sa výživné pre maloletú C. neurčuje.“

II. Súčasťou tohto rozsudku je dohoda ohľadne úpravy styku rodičov s maloletou C. počas výkonu striedavej osobnej starostlivosti tohto znenia:

„Počas letných školských prázdnin je matka oprávnená stretávať sa s maloletou C. v nepárnom kalendárnom roku od 01.07. od 8:00 hod. do 15.07. do 16:00 hod. a od 01.08. od 8:00 hod. do 15.08.

do 16:00 hod. a otec je oprávnený stretávať sa s maloletou C. v nepárnom kalendárnom roku od 15.07. od 16:00 hod. do 01.08. do 8:00 hod. a od 15.08. od 16:00 hod. do 31.08. do 16:00 hod..

Počas letných školských prázdnin je matka oprávnená stretávať sa s maloletou C. v párnom kalendárnom roku od 15.07. od 16:00 hod. do 01.08. do 8:00 hod. a od 15.08. od 16:00 hod. do 31.08. do 16:00 hod. a otec je oprávnený stretávať sa s maloletou C. v párnom kalendárnom roku od 01.07. od 8:00 hod. do 15.07. do 16:00 hod. a od 01.08. od 8:00 hod. do 15.08. do 16:00 hod..

Počas zimných školských prázdnin je matka oprávnená stretávať sa s maloletou C. v nepárnom kalendárnom roku v čase od 23.12. od 8:00 hod. do 29.12. do 16:00 hod. a otec je oprávnený stretávať sa s maloletou C. v nepárnom kalendárnom roku v čase od 29.12. od 16:00 hod. do 07.01. nasledujúceho roka do 16:00 hod., v párnom kalendárnom roku je otec oprávnený stretávať sa s maloletou C. od 23.12. od 8:00 hod. do 29.12. do 16:00 hod., matka je oprávnená stretávať sa s maloletou C. v párnom kalendárnom roku v čase od 29.12. od 16:00 hod. do 07.01. nasledujúceho roka do 16:00 hod..

Počas veľkonočných prázdnin je matka oprávnená stretávať sa s maloletou C. v párnom kalendárnom roku od stredy bezprostredne predchádzajúcej veľkonočným prázdninám od 16:00 hod. do utorka bezprostredne nasledujúceho po Veľkonočnom pondelku do 16:00 hod. a otec je oprávnený stretávať sa s maloletou C. v nepárnom kalendárnom roku od stredy bezprostredne predchádzajúcej veľkonočným prázdninám od 16:00 hod. do utorka bezprostredne nasledujúceho po Veľkonočnom pondelku do 16:00 hod..

Počas jarných školských prázdnin je matka oprávnená stretávať sa s maloletou C. v nepárnom kalendárnom roku od piatka bezprostredne predchádzajúceho jarným školským prázdninám od 16:00 hod. do nedele bezprostredne nasledujúcej po jarných školských prázdninách do 16:00 hod. a otec je oprávnený stretávať sa s maloletou C. v párnom kalendárnom roku od piatka bezprostredne predchádzajúceho jarným školským prázdninám od 16:00 hod. do nedele bezprostredne nasledujúcej po jarných školských prázdninách do 16:00 hod..“

III. Maloletá A. sa zveruje do osobnej starostlivosti otca, pričom obaja rodičia ju budú zastupovať a budú spravovať majetok maloletej.

IV. Matka je povinná prispievať na výživu maloletej A. sumou 300,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.08.2022, a to vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám otca.

V. Dlh na výživnom pre maloletú A. za obdobie od 01.08.2022 do rozhodnutia súdu vo výške 7 200,- Eur sa matke dieťaťa povoľuje splácať popri bežnom výživnom k rukám otca v mesačných splátkach po 200,- Eur s účinnosťou zaplataenia prvej splátky v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok.

VI. Styk matky s maloletou A. sa neupravuje.

VII. Návrhy matky na zverenie maloletej A. do jej osobnej starostlivosti, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a na úpravu jej styku s maloletou A. sa zamietajú.

VIII. Matka je povinná zaplatiť náhradu trov štátu vo výške 103,39 Eur na účet tunajšieho súdu, a to v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IX. Otec je povinný zaplatiť náhradu trov štátu vo výške 103,39 Eur na účet tunajšieho súdu, a to v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

X. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V rovine právnej odôvodnil svoje rozhodnutie podľa § 24 ods. 1 a 6 § 25 ods. 1-5, § 36 ods. 1-5, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1-5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z toho, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2021, kedy otec opustil spoločnú domácnosť spolu s maloletou A.. Následne matka s maloletou C. opustili rodinný dom patriaci otcovi detí. V prípade maloletej C. rodičia dospeli k dohode o striedavej osobnej starostlivosti, ktorú okresný súd schválil ako súladnú so záujmom dieťaťa. V prípade maloletej A. však rodičia nedospeli k dohode, a preto bolo potrebné autoritatívne rozhodnúť. Z dokazovania vyplynulo, že maloletá A. sa s matkou dlhodobo nestretáva, kontakt odmieta a vyjadrila jednoznačnú vôľu byť zverená otcovi. Znalecký posudok potvrdil, že otec je pre maloletú A. primárnou bezpečnou vzťahovou osobou, zatiaľ čo k matke pristupuje vyhýbavo. Znalkyňa konštatovala, že maloletá A. vníma matku ako nedôveryhodnú, falošnú a manipulatívnu, pričom jej postoj je extrémne kritický a nekonštruktívny. Tieto postoje sú podľa znalkyne nepatologické, avšak vyplývajú z dlhodobého vývoja vzťahov v rodine, kde otec podporoval negatívne vnímanie matky. Okresný súd zohľadnil aj fakt, že pokusy o obnovenie kontaktu medzi matkou a maloletou A. prostredníctvom výchovného opatrenia v Centre pre deti a rodiny E. zlyhali. Maloletá odmietla stretnutie s matkou aj za prítomnosti otca alebo sestry. Znalecký posudok nepreukázal manipuláciu zo strany otca, ale skôr zhodu názorov medzi ním a dcérou. Znalkyňa zdôraznila, že k obnove vzťahu medzi matkou a maloletou A. je nevyhnutná zmena správania rodičov

a ich vzájomná kooperácia, čo však v súčasnosti absentuje. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloletá A. sa s matkou dlhodobo nestretáva (od roku 2021), nekontaktuje ju a jej postoj voči matke je rezervovaný. Maloletá sa konzistentne vyjadrovala, že chce byť zverená otcovi, cíti sa s ním bezpečne a identifikuje sa s ním. Znalkyňa nezistila známky manipulácie zo strany otca, ale skôr zhodu názorov medzi ním a dcérou na matku, ktorú obaja vnímajú negatívne – ako nedôveryhodnú, falošnú, prezentujúcu sa ako obeť a manipulatívnu. Okresný súd poukázal na to, že maloletá A. odmietla kontakt s matkou aj za prítomnosti otca alebo sestry, čo potvrdila záverečná správa Centra pre deti a rodiny E.. Komunikácia medzi rodičmi je prakticky neexistujúca, čo negatívne ovplyvňuje aj maloletú C., ktorá je vtiahnutá do konfliktu prostredníctvom sprostredkovania odkazov. Znalecký posudok nepreukázal žiadne patologické osobnostné črty u rodičov, ani poruchy vývinu u maloletej A.. Výchovné opatrenie neprinieslo zlepšenie vzťahu medzi matkou a dcérou, a preto súd nepristúpil k jeho opakovaniu. Na základe jednoznačného názoru maloletej A., jej veku (13 rokov) a psychickej vyspelosti rozhodol o jej zverení do osobnej starostlivosti otca. Návrh matky na zverenie maloletej A. do jej starostlivosti, prípadne do striedavej osobnej starostlivosti, bol zamietnutý, keďže neexistovali podmienky na efektívnu realizáciu takejto formy starostlivosti. Mal zato, že neboli preukázané podmienky, ktoré by takúto úpravu odôvodňovali. Súd zdôraznil, že vhodné socioekonomické podmienky nie sú same osebe postačujúce. Pri rozhodovaní prihliadal na názor maloletej A. a závery znaleckého dokazovania, ktoré poukazujú na potrebu rodičovskej kooperácie ako kľúčového faktora pre zlepšenie vzťahu medzi matkou a dcérou. Takáto kooperácia však v prípade maloletej A. absentuje, na rozdiel od pomerov k maloletej C., kde rodičia dokázali uzavrieť dohodu. V otázke výživného súd určil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej A. sumou 300 eur mesačne. Neaplikoval automaticky metodiku Ministerstva spravodlivosti SR, keďže má len odporúčací charakter. Zohľadnil vek a potreby maloletej A., výdavky na školu, krúžky, zdravotnú starostlivosť, ako aj príjmy oboch rodičov. Matka má vyšší príjem (priemerne 3.190,49 eur mesačne), vlastní nehnuteľnosti a má len jednu vyživovaciu povinnosť. Otec má nižší príjem (887,75 eur mesačne), ale aj príjmy z podnikania. Súd prihliadol aj na snahu matky udržiavať kontakt s dcérou formou darčiekov a správ. Z dôvodu neplatenia výživného od augusta 2022 do augusta 2024 vznikol matke dlh vo výške 7.200 eur, ktorý okresný súd povolil splácať v mesačných splátkach po 200 eur. Okresný súd zamietol návrhy matky na výsluch znalkyne PhDr. Mgr. Aleny Bednárovej, keďže neuviedla konkrétne výhrady voči znaleckému posudku. Ďalej zamietol jej návrh na oboznámenie sa so spisom týkajúcim sa iného dieťaťa, ktoré nie je predmetom konania, ako aj výsluch psychologičky, ktorá nevypracovala záverečnú správu. Rovnako zamietol výsluch neoznačených svedkov, keďže osobnostné črty rodičov už boli posúdené v rámci znaleckého dokazovania. O trovách štátu rozhodoval bez návrhu, pričom oboch rodičov zaviazal k ich úhrade rovným dielom. Nárok na náhradu trov konania nebol priznaný žiadnemu z účastníkov podľa § 52 a § 58 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

3. Matka podala odvolanie proti výrokom III., IV., V., VI. a VII. rozsudku okresného súdu prostredníctvom splnomocneného zástupcu dňa 16.10.2024. Žiadala, aby odvolací súd v tomto rozsahu rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Odvolanie bolo založené na viacerých zásadných výhradách voči skutkovým zisteniam a procesnému postupu súdu. Matka namietala najmä nevykonanie navrhovaných dôkazov, tendenčnú interpretáciu vykonaných dôkazov a nesprávne skutkové zistenia, ktoré podľa nej viedli k nespravodlivému rozhodnutiu. Jedným z hlavných bodov odvolania bolo nevypočutie znalkyne PhDr. Mgr. Aleny Bednárovej, ktorá vypracovala znalecký posudok vo veci starostlivosti o maloleté deti. Matka opakovane žiadala jej výsluch, pričom poukazovala na nedostatočné zodpovedanie otázok týkajúcich sa vzťahu medzi ňou a maloletou A.. Okresný súd síce pôvodne znalkyňu predvolal, avšak po jej ospravedlnení z pojednávania už ďalší výsluch nenariadil, hoci matka na jeho vykonaní trvala. Vo vyjadrení zo dňa 29.07.2024 podrobne odôvodnila potrebu výsluchu, poukázala na konkrétne nedostatky posudku a konzultovala otázky s odborníkmi, pričom okresný súd sa s týmto návrhom v odôvodnení rozsudku nijako nevysporiadal. Ďalšou výhradou bolo nevypočutie psychologičky Centra pre deti a rodiny E., D. D. J., ktorá bola zodpovedná za psychologické poradenstvo v rámci nariadeného výchovného opatrenia. Cieľom opatrenia mala byť obnova vzťahu medzi matkou a maloletou A., no podľa záverečnej správy Centra pre deti a rodiny sa ciele nepodarilo naplniť. Matka poukázala na nedostatočné objasnenie krokov Centra pre deti a rodiny a žiadala výsluch psychologičky, čo okresný súd zamietol s odôvodnením, že správy vypracovali iné osoby, než tá, ktorej výsluch bol navrhovaný. Namietala ďalej tendenčnú selekciu záverov znaleckého posudku a nesprávne skutkové zistenia. Vytýkala okresnému súdu, že vytrhával citácie z kontextu, selektívne uvádzal tvrdenia znalkyne, závery správ z Centra pre deti a rodiny a názory maloletej A. bez zohľadnenia celkového obrazu vzťahov v rodine. Poukazovala na výrazne rozdielne postoje dcér k matke, pričom

tvrdila, že bolo nepravdepodobné, aby výchovný štýl matky bol u oboch detí tak odlišný. Znalkyňa sama upozorňovala na riziko skreslenia výpovedí maloletej A. v dôsledku sociálnej dezirability a nekritického zbožňovania otca, čo okresný súd pri rozhodovaní vôbec nezohľadnil. Poukázala nato, že znalecký posudok zároveň odporúčal rodinnú psychoterapiu ako cestu k obnove vzťahu medzi matkou a dcérou, pričom upozorňoval, že dlhodobé prerušenie kontaktu by mohlo viesť k úplnému pretrhnutiu citových väzieb. Matka bola podľa posudku bez psychopatologických čŕt a mala zachované rodičovské kompetencie. Napriek tomu okresný súd neupravil styk s maloletou A., pričom sa odvolával na názor dieťaťa, ktorý však mohol byť ovplyvnený postojom otca a nedostatočnou schopnosťou dieťaťa posúdiť dôsledky svojho rozhodnutia.

4. Kolízny opatrovník sa vyjadril k odvolaniu matky dňa 28.10.2024. Navrhol pre prípad nevyhovenia odvolania matky, aby bol upravený styk matky s maloletou A. počas prvých štyroch mesiacov každý nepárny piatok v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti otca, bez jeho ingerencie. Po uplynutí uvedenej doby bude matka oprávnená stretávať sa s dieťaťom každú nepárnu sobotu v čase od 08.00 hod. do 16.00 hod.

5. Otec sa vyjadril k odvolaniu matky prostredníctvom splnomocneného zástupcu dňa 12.11.2024. Žiadal odvolací súd, aby potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Otec zásadne nesúhlasil s tvrdeniami matky, ktoré označil za nepravdivé, účelové a zavádzajúce. Poukázal na to, že matka sa domáhala zverenia oboch detí do svojej osobnej starostlivosti, prípadne do striedavej osobnej starostlivosti, pričom navrhovala, aby styk otca s deťmi nebol upravený. Otec však súhlasil len so striedavou osobnou starostlivosťou ohľadne mladšej dcéry C., zatiaľ čo staršiu dcéru A. navrhol zveriť do svojej výlučnej starostlivosti. Vo vyjadrení zdôraznil, že matka sa s maloletou A. nestretávala už takmer rok pred začatím konania, čo potvrdil aj kolízny opatrovník. Okresný súd preto zamietol návrh matky na neodkladné opatrenie a nariadil výchovné opatrenie – povinnosť podrobiť sa psychologickému a sociálnemu poradenstvu v Centre pre deti a rodiny E.. Správy z neho neboli nikým spochybnené a matka navrhla výsluch psychologičky až po viac než roku od ukončenia spolupráce, pričom dotyčná psychologička už nebola osobou, ktorá vypracovala záverečnú správu. Preto považoval túto námietku matky za nedôvodnú. Rovnako sa vyjadril k návrhu matky na výsluch súdnej znalkyne PhDr. Mgr. Aleny Bednárovej. Znalecký posudok bol doručený všetkým účastníkom v novembri 2023, no až v apríli 2024 matka navrhla jej výsluch bez uvedenia konkrétnych výhrad. Podľa otca okresný súd znalkyňu nikdy nepredvolal, čo bolo účastníkom vysvetlené na pojednávaní. Otec poukázal na to, že znalkyňa vo svojom posudku jasne identifikovala negatívnu citovú väzbu maloletej A. k matke, vrátane konkrétnych výpovedí dieťaťa, ktoré vyjadrovalo odpor a nepríjemné pocity voči matke. Znalkyňa zároveň upozornila na riziko definitívneho pretrhnutia citového puta v prípade autoritatívneho nariadenia styku. Otec odmietol tvrdenia matky o skreslení posudku, o sociálnej dezirabilite výpovedí maloletej A., ako aj o údajnej manipulácii zo strany otca. Znalkyňa výslovne uviedla, že výpovede maloletej A. boli autentické, spontánne a logicky usporiadané. Otec tiež poukázal na to, že matka sama vykazovala tendenciu skresľovať realitu, čo znalkyňa zaznamenala v jej psychologickom profile. Kritizoval aj kolízneho opatrovníka, ktorého považoval za zaujatého a neobjektívneho. Podľa neho neháji záujem detí, ale záujmy matky. Otec zdôraznil, že matka vo svojich podaniach opakovane osočovala nielen jeho, ale aj jeho rodinu, právneho zástupcu, súd a znalkyňu, čím znemožňovala akúkoľvek konštruktívnu komunikáciu. Podľa neho, maloletá A. má takmer 14 rokov, je v pubertálnom veku a jej názor na odmietanie styku s matkou bol jasný, konzistentný a nebol výsledkom manipulácie.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 359 CSP, § 362 CSP, § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP) preskúmal rozsudok okresného súdu bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom podľa ust. § 378 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok okresného súdu vo výrokoch III., IV., V. a VII. v časti ktorým návrhy matky na zaverenie maloletej A. do jej osobnej starostlivosti, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov zamietol, potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP), vo výrokoch VI., VII. v časti ktorým návrh matky na úpravu jej styku s maloletou A. zamietol a výrokoch VIII., IX. a X. zrušil podľa 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Odvolaním nenapadnuté výroky I. a II. rozsudku okresného súdu zostali nedotknuté.

7. Matka v odvolaní proti rozsudku okresného súdu v podstate vytýkala, že nebolo vykonané ďalšie dokazovanie ňou navrhované ako aj odporúčania vyplývajúce zo znaleckého posudku, v dôsledku čoho bolo nesprávne rozhodnuté o otázke zverenia maloletej A. do osobnej starostlivosti otca a neupravenia styku matky s dieťaťom.

8. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu ako aj podaní v rámci odvolacieho konania, dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu vo výrokoch III., IV. a V. týkajúcich sa zverenia maloletej A., jej zastupovania ako aj určenia vyživovacej povinnosti a zameškaného výživného je vecne správny a v celom rozsahu sa v tejto časti stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia. Konštatuje preto len správnosť jeho záverov, ktoré nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). V rozsahu týchto výrokov súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, správne právne posúdil vec a svoje závery presne, zrozumiteľne a preskúmateľne odôvodnil. Matka v odvolaní neuviedla také nové skutočnosti, ktoré by mohli viesť k inému záveru, resp. s ktorými by sa už nevyporiadal okresný súd.

9. V konaní bolo preukázané, že obaja rodičia majú vhodné podmienky na výkon starostlivosti o maloleté deti. V prípade maloletej A. však bol konzistentne vyjadrený jej názor, že má záujem byť zverená do osobnej starostlivosti otca, s odmietaním striedavej osobnej starostlivosti. Aj zo znaleckého posudku vyplynulo, že jej názor je spontánny a jednoznačný ohľadom zverenia do osobnej starostlivosti otca. V jej výpovedi neboli zistené známky ovplyvňovania, resp. manipulácie prostredníctvom priamych príkazov, zákazov alebo inštrukcií. Javí sa preto, že skutočnosť, že otec napĺňa potreby maloletej s vyššou mierou citlivosti ako to robila matka a buduje jej sebahodnotu, spôsobuje, že maloletá sa identifikovala s otcom, ktorého uznáva, nechce ho zarmútiť ani sklamať. Keďže otec je pre ňu primárnou bezpečnou vzťahovou osobnosťou ako vyplynulo zo znaleckého posudku, k matke sa prezentovala vyhýbavým štýlom väzby. Na druhej strane matkou namietané dcérino nekritické vnímanie otca ako aj negatívny vzťah k matke, treba vnímať aj v kontexte pubertálneho obdobia, kde sa vyskytujú radikálne postoje a presvedčenia, ako vyplýva zo znaleckého posudku. Vzhľadom na narušený vzťah dieťaťa preto ani neprichádza striedavá osobná starostlivosť do úvahy, keďže by bola v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Tento sa pregnantne prejavil v jeho názore, ktorý musí konajúci súd vzhľadom k veku, kedy dieťa je schopné vyjadriť svoj názor ako aj ostatným okolnostiam prihliadať. Situácia, ktorá nastala je pritom zodpovednosťou oboch rodičov a ich neschopnosti nájsť spoločný dialóg a preniesť sa cez vzájomné sklamanie. To, že si dieťa v danej situácii vybralo jedného z rodičov ako osobu ku ktorej sa priklonilo a odmieta striedavú osobnú starostlivosť nemožno považovať za niečo, čo by bolo výsledkom manipulácie, keďže toto nebolo zistené vykonaným dokazovaním. Skutočnosť, že medzi matkou a dieťaťom neprebíha dlhodobejšie styk vylučuje možnosť zverenia dieťaťa do jej osobnej starostlivosti a vzhľadom na ostatné okolnosti ani v tejto chvíli na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti. V danom prípade tak odvolací súd považoval za správne zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca. Za správne považoval aj určenie vyživovacej povinnosti matke ako aj určenie zameškaného výživného, ktoré zodpovedalo životnej úrovni povinného rodiča ako aj odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa. Správnym je aj výrok o výške splátok zameškaného výživného vzhľadom na jeho primeranosť k pomerom matky a doby splatnosti. Uvedené okolnosti ostatne ani neboli v konkrétnosti napadané odvolaním.

10. Odvolací súd však preskúmaním spisu mal zato, že okresný súd v otázke možného styku s matkou rezignoval na svoju úlohu hľadať a prijať opatrenia za účelom obnoviť styk dieťaťa s matkou. Aj keď na jednej strane dieťa verbalizovalo neochotu k styku s matkou, na druhej strane aj zo znaleckého posudku vyplynulo, že je šanca na obnovu styku. Právo na rešpektovanie rodinného života stanovené v čl. 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach zahŕňa aj právo rodiča na styk s vlastným dieťaťom. Toto právo možno len výnimočne obmedziť, ak sú dané okolnosti spočívajúce v ohrození záujmu maloletého dieťaťa. V danom prípade z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynulo, že osobnosť matky ani prostredie u nej nevykazuje žiadne patologické negatíva, pre ktoré by neprichádzal tento styk do úvahy. Zároveň aj zo znaleckého dokazovania vyplýva, že dlhodobé prerušenie styku maloletej s matkou spôsobuje u nej citové odcudzenie od matky a hrozbu úplného prerušenia styku a pretrhnutia citových väzieb do budúcnosti. V tejto súvislosti aj zo znaleckého posudku vyplynula potreba riešenia tohto problému napr. formou rodinnej terapie. Okresný súd však akoby v tomto prípade rezignoval na snahu obnoviť kontakt dieťaťa s matkou. Z čl. 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach ale vyplýva pozitívny záväzok štátu a jeho orgánov vrátane súdov, aby prijali také opatrenia nevyhnutné k obnove kontaktu rodiča s dieťaťom. Zároveň treba dodať, že štát ani jeho orgány vrátane súdov nezodpovedajú za výsledok, pokiaľ by aj prijaté opatrenia boli neúspešné.

11. Maloleté dieťa v posledných vyjadreniach nevyhlásilo stretávanie sa s matkou za určitých podmienok ani pri výsluchu kolíznym opatrovníkom ani pri výsluchu v rámci znaleckého dokazovania. V danom prípade ako vyplýva z obsahu spisu bolo počas konania nariadené výchovné opatrenie formou povinnosti rodičov a oboch maloletých detí podrobiť sa psychologickému a sociálnemu poradenstvu v Centre pre deti a rodiny G. E. po dobu šiestich mesiacov. V rámci neho maloletá verbalizovala neochotu stretávať sa s matkou. Výchovným opatrením sa nepodarilo dosiahnuť zlepšenie vzťahu maloletej A. s matkou, pričom aj spoločné stretnutie s rodičmi za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie sa zrealizovalo len raz, keďže otec stretnutia s matkou odmietal. Ukončenie realizácie výchovného opatrenia bolo ku dňu 16.03.2023. Odvolací súd napriek tomu má však zato, že vzhľadom na prirodzenú dynamiku vzťahov bolo potrebné nerezignovať na iné možnosti. Najmä ak zo znaleckého posudku neskôr, t. j. po ukončení výchovného opatrenia vyplynuli takéto možnosti a maloletá A. následne úplne nevyhlásila stretávanie sa s matkou. Za týmto účelom bol okresný súd povinný vykonať ďalšie dokazovanie výsluchom znalkyne, ktorá ostatne navrhla možnosti vhodnej intervencie a prípadne ďalšími dôkaznými prostriedkami. Bolo jeho povinnosťou v súlade s vyšetrovacou zásadou podľa § 34 CMP a nasl. skúmať, či a aká je možnosť obnovenia styku matky s dieťaťom tak, aby tak obstál v povinnosti ochrany rodinného života matky.

12. Následkom toho okresný súd nesprávne právne posúdil vec. V súlade s § 25 ods. 2 Zákona o rodine za jeho aplikácie podľa § 36 ods. 2 Zákona o rodine, keďže rodičia sa nedohodli na styku, a matka požadovala v návrhu túto úpravu, bol okresný súd povinný upraviť styk dieťa s matkou. Na základe toho okresný súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal ďalšie potrebné dôkazy. Odvolací súd preto zrušil výroky VI. a VII. v časti ktorým návrh matky na úpravu jej styku s maloletou A. zamietol ako aj súvisiace výroky VIII. a IX. o trovách štátu a výrok X. o trovách účastníkov konania rozsudku okresného súdu a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Na základe uvedeného, okresný súd po vrátení veci sústredí dokazovanie na zisťovanie skutočností majúcich podstatný význam pre obnovenie styku matky s maloletou A. a to aj vo forme stanovenia plánu návykového režimu prípadne realizácie asistovaného styku za možného uloženia vhodného výchovného opatrenia. V danom prípade bude potrebné vypočuť znalkyňu Mgr. Alenu Bednárovú v súvislosti s odporúčanými výchovnými opatreniami za účelom obnovenia kontaktu matky s maloletými dieťaťom. Zároveň zistí výsluchom účastníkov konania aktuálny stav, či nedošlo aspoň k čiastočnému obnoveniu styku. V tejto súvislosti zväži potrebu vykonania ďalšieho dokazovania navrhnutého v priebehu odvolacieho konania.

14. Okresný súd vo veci rozhodne po zistení skutočného stavu v čase svojho rozhodnutia, na základe vykonania na vec vzťahujúceho sa dokazovania v súlade s § 188, § 195 a nasl. CSP a § 206 CSP a súčasne umožní účastníkom konania vyjadriť sa k dôkazom (§ 182 CSP). Pri vyhodnotení výsledkov dokazovania, so sústredením sa na otázku úpravu styku, ako aj odvolacie argumenty matky, tieto posúdi z hľadiska na ne vzťahujúcich sa zákonných ustanovení. Svoje nové rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodní v súlade s § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické a presvedčivé. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie opätovne rozhodne o trovách prvoinštančného konania a v súlade s § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

15. Odvolací súd k svojmu rozhodnutiu, ktorým zrušil rozhodnutie okresného súdu považuje za podstatné uviesť pre úplnosť, že rozsah - miera, časová a procesná náročnosť dokazovania, ktoré je potrebné vykonať okresným súdom, s poukazom na vyššie uvedené závery krajského súdu, pre rozhodnutie vo veci výrazne presahuje rámec účelu odvolacieho konania. Uvedený postup odvolacieho súdu, preto nebol v rozpore ani s rozhodnutím Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 161/2023 zo dňa 12. októbra 2023.

16. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).